

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Reného Fischera a soudců JUDr. Martiny Tvrdkové a JUDr. Jana Chmela, Ph.D. ve věci

žalobců: a) **H. A. V.**, nar. xxx
bytem xxx xxx, xxx – xxx-xxx xxx, xxx
b) **D. V. S.**, nar. xxx
bytem xxx xxx, xxx – xxx-xxx xxx, xxx
oba zastoupeni advokátem JUDr. Milanem Kyjovským
sídlem Jaselská 202/19, 602 00, Brno

proti
žalovaným: 1) **Z. M.**, nar. xxx
bytem xxx xxx xxx, xxx xxx
2) **ŠXXXA s.r.o.**, IČO xxx
sídlem xxx xxx, xxx, xxx - xxx xxx
obě zastoupeny advokátem JUDr. Pavlem Musilem, Ph.D.
sídlem Hellichova 458/1, 118 00, Praha 1

o 1 384 440Kč s příslušenstvím, k odvolání žalobců a žalované 2) proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 2. 4. 2025, č. j. 42 C 286/2022-291,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve výrocích I. II., III. a IV. **potvrzuje.**
- II. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku V. **mění** jen tak, že výše soudního poplatku činí částku 13 844 Kč, jinak se v tomto výroku potvrzuje.

- III. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku VI. **mění** tak, že mezi žalobci a žalovanou 1) nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku VII. **mění** jen tak, že mezi žalobci a žalovanou 2) mají žalobci právo na náhradu nákladů řízení ve výši 189 422 Kč, jinak se v tomto výroku potvrzuje.
- V. Ve vztahu mezi žalobci a žalovanou 1) nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení před odvolacím soudem.
- VI. Žalovaná 2) je povinna zaplatit žalobcům na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 50 200 Kč, do 3 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí k rukám právního zástupce žalobců JUDr. Milana Kyjovského.

Odůvodnění:

1. Soud I. stupně rozhodl v pořadí již třetím rozsudkem tak, že se zamítá žaloba s návrhem, aby žalovaná 1) byla povinna zaplatit žalobkyni a) částku 692 220 Kč s příslušenstvím (výrok I.), zamítá se žaloba s návrhem, aby žalovaná 1) byla povinna zaplatit žalobci b) částku 692 220 Kč s příslušenstvím (výrok II.), dále rozhodl, že je žalovaná 2) povinna do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobkyni a) částku 692 220 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,25 % ročně z této částky od 2. 3. 2021 do zaplacení (výrok III.), žalovaná 2) je povinna do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci b) částku 692 220 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,25 % ročně z této částky od 2. 3. 2021 do zaplacení (výrok IV.), žalovaná 2) je povinna do tří dnů od právní moci rozsudku tohoto rozsudku zaplatit České republice na účet Obvodního soudu pro Prahu 5 soudní poplatek ve výši 69 222 Kč (výrok V.), ve vztahu mezi žalobci a) a b) a žalovanou 1) jsou žalobci a) a b) povinni do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalované 1) společně a nerozdílně náhradu nákladů řízení k rukám právního zástupce žalované 1), a to ve výši 100 333,20 Kč (výrok VI.) a ve vztahu mezi žalobci a) a b) a žalovanou 2) je žalovaná 2) povinna do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobcům a) a b) náhradu nákladů řízení k rukám právního zástupce žalobců a) a b), a to ve výši 356 892,88 Kč (výrok VII.).
2. Vzhledem k tomu, že ve věci již byl ze strany soudu I. stupně vydán v pořadí již třetí rozsudek, odvolací soud jen velmi krátce rekapituluje, že bylo rozhodováno o žalobě, kterou se žalobkyně a) jako matka poškozené a žalobce b) jako syn poškozené domáhali po žalovaných zaplacení částky ve výši 1 384 440 Kč (každý z žalobců částkou ve výši 692 220 Kč) z titulu jednorázové náhrady nemajetkové újmy pozůstalých. Poškozená měla utrpět pracovní úraz dne 1. 3. 2021 ve 14:30 hod., když spadla ze světlíku v půdních prostorách proskleným stropem z výšky 14,8 m na zem. Žalované 1) i 2) navrhly žalobu zamítnout z důvodu, že žalovaná 1) není ve věci pasivně legitimována. Shodně uvedly, že o tom, zda vznikl faktický pracovní poměr byl měl rozhodnout výhradně soud v samostatném řízení. Nad rámec žalovaná 2) uvedla, že ke vzniku předmětné nemajetkové újmy došlo při tzv. excessu poškozené, tedy jednání, které zcela vybočuje z pracovních úkolů, jež poškozená měla vykonávat a ani to s nimi nijak nesouviselo. Tvrzení, že poškozená nebyla formálně proškolená z hlediska bezpečnosti práce (BOZP) je irrelevantní a v jakékoli příčinné souvislosti se vzniklou nemajetkovou újmou v důsledku úmrtí poškozené.
3. Soud I. stupně ve svém prvním rozhodnutí ze dne 1. 11. 2023, č. j. 42 C 286/2022-150, zamítl žalobu, aby žalovaná 1) byla povinna zaplatit žalobkyni a) částku 692 220 Kč s příslušenstvím a žalovaná 1) byla povinna zaplatit žalobci b) částku 692 220 Kč s příslušenstvím a rovněž zamítl žalobu s návrhem, aby žalované 1) a 2) byly povinny zaplatit žalobkyni a) částku 692 220 Kč s příslušenstvím a rovněž, aby byly povinny zaplatit žalobci b) částku 692 220 Kč s příslušenstvím. Ve svém prvním rozhodnutí rovněž rozhodl, že ve vztahu mezi žalobci a) a b)

Shodu s prvopisem potvrzuje A. K.

a žalovanou 2) jsou žalobci a) a b) povinni společně a nerozdílně zaplatit žalované 2) náhradu nákladů řízení v částce 82 677 Kč a ve vztahu mezi žalobci a) a b) a žalovanou 1) jsou žalobci a) a b) povinni společně a nerozdílně zaplatit žalované 1) náhradu nákladů řízení v částce 82 677 Kč.

4. Městský soud v Praze jako soud odvolací, k odvolání žalobců svým usnesením ze dne 28. 2. 2024, č. j. 62 Co 2/2024-175, rozsudek soudu I. stupně zrušil a věc mu vrátil k novému řízení. Ve svém odůvodnění odvolací soud uvedl, že pokud žalobci (každý z nich) požadovali zaplacení částky 692 220 Kč po žalované 1) in eventum po žalované 2), pak je měl soud I. stupně postupem podle § 43 o. s. ř. vyzvat k odstranění vad žaloby. V občanském soudním řízení (sporném) je vyloučeno označovat účastníky primárně a sekundárně, neboť to odporuje konstrukci § 42 odst. 4 a § 79 odst. 1 o. s. ř.
5. V návaznosti na rozhodnutí odvolacího soudu navrhli žalobci změnu žaloby, kde specifikovali svůj žalobní petit v rozsahu, kdy žalobkyně a) požadovala částku 692 220 Kč s příslušenstvím po obou žalovaných s tím, že plněním jedné zaniká v rozsahu poskytnutého plnění i povinnost druhé a žalobce b) požadoval částku 692 220 Kč s příslušenstvím rovněž po obou žalovaných s tím, že plněním jedné zaniká v rozsahu poskytnutého plnění i povinnost druhé. Soud I. stupně změnu žaloby usnesením ze dne 24. 4. 2024, č. j. 42 C 286/2022-201, připustil. Toto usnesení nabylo právní moci dne 6. 5. 2024.
6. Podruhé soud I. stupně ve věci rozhodl dne 4. 9. 2024, č.j. 42 C 286/2022-213 tak, že zamítl žalobu s návrhem, aby žalované 1) a 2) byly povinny zaplatit žalobkyni a) částku 692 220 Kč s příslušenstvím, přičemž plněním jedné zaniká v rozsahu poskytnutého plnění povinnost druhé ze žalovaných plnit (výrok I.), zamítá se žaloba s návrhem, aby žalované 1) a 2) byly povinny zaplatit žalobci b) částku 692 220 Kč s příslušenstvím, přičemž plněním jedné zaniká v rozsahu poskytnutého plnění povinnost druhé ze žalovaných plnit (výrok II.) a žalobci a) a b) jsou povinni do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalovaným 1) a 2) společně a nerozdílně náhradu nákladů řízení ve výši 271 959,60 Kč k rukám právního zástupce žalovaných 1) a 2).
7. Městský soud v Praze, jako soud odvolací, k odvolání žalobců dne 20. 11. 2024, č. j. 62 Co 406/2024-232, rozsudek soudu I. stupně opakovaně zrušil a věc mu vrátil k novému řízení. V odůvodnění odvolací soud uvedl, že soud I. stupně odstranil procesní pochybení jeho prvního rozhodnutí ve věci, když připustil změnu žaloby s řádnou specifikací žalobního žádání. Dále uvedl, že se zcela ztotožňuje se závěry soudu I. stupně ohledně aktivní i pasivní legitimity účastníků řízení. Soud I. stupně správně uzavřel, že pasivně legitimována je ve věci žalovaná 2) a nikoliv žalovaná 1), kdy ke stejným závěrům došel i Oblastní inspektorát práce pro plzeňský a karlovarský kraj. Za správné označil i závěry soudu I. stupně ohledně uzavření faktického pracovního poměru mezi poškozenou a žalovanou 2). Naopak odvolací soud uvedl, že nesouhlasí s tím, že odpovědnost zaměstnavatele není dána, neboť na počínání poškozené je třeba hledět jako na plnění pracovních úkolů mimo rámec svěřených pracovních povinností (jako na tzv. exces). Odvolací soud poukázal na to, že předpokladem odpovědnosti zaměstnavatele za škodu, která se zaměstnanci stala, je odpovědností objektivní. Zaměstnavatel je tedy povinen nahradit škodu, i když dodržel povinnosti vyplývající z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a že jedinou možností k částečnému či úplnému zproštění zaměstnavatele z odpovědnostního vztahu jsou liberační důvody upravené v § 270 zák. práce. Dovedil, že z provedeného dokazování vyplynulo, že k úrazu poškozené došlo během faktického pracovního poměru v pracovní době a v místě výkonu práce. Poškozená v tomto případě pracovala pro žalovanou 2) v budově České spořitelny v Xxx, kde měla dle pokynu uklízet tamní prostory. Poškozená v době nehody měla na sobě reflexní vestu a modré gumové rukavice. Nic nenasvědčovalo tomu, že by poškozená v místě výkonu práce vykonávala nějakou jinou činnost než tu, která jí byla uložena. Za nepřiměřeně přísný označil závěr soudu I. stupně, že k úrazu došlo v jiné části budovy, než kterou měla uklízet, nadto za situace, kdy poškozená nebyla proškolená o bezpečnosti práce. V den úrazu měla být předmětem úklidu transportní zóna

Shodu s prvopisem potvrzuje A. K.

z třetího nadzemního podlaží. Žádné proškolení ohledně bezpečnosti práce s poškozenou provedeno nebylo, a to za situace, kdy úklidové práce byly prováděny na staveništi. Poškozené rovněž nebylo nikým sděleno, kde se nemá pohybovat, kam nevstupovat. Místo pádu pak nebylo nikterak označeno. Z uvedeného lze tedy uzavřít, že pokud nebyla poškozená řádně poučena o bezpečnosti práce, nebylo jí výslovně řečeno, kam nemá vstupovat, nelze uzavřít, že pokud při provádění úklidových prací vstoupila na místo, které jí nebylo přímo uloženo uklízet, že by se dopustila tzv. excessu a smrtelný úraz, který utrpěla, nebyl úrazem pracovním. Vzhledem k tomu, že otázka existence pracovního úrazu je otázkou právní, odvolací soud oproti soudu I. stupně závazně uzavřel, že dne 1. 3. 2021 poškozená O. V. utrpěla pracovní úraz. Následně pak poukázal na to, že je třeba se v řízení dále věnovat otázce zproštění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu způsobenou poškozené pracovním úrazem a vzhledem k tomu, že tímto se soud I. stupně do té doby vůbec nezabýval, uložil soudu I. stupně, aby se této otázce věnoval v dalším řízení.

8. V návaznosti na druhé rozhodnutí odvolacího soudu, žalované doplnily tvrzení co do liberačního důvodu, tedy že poškozená svým zaviněním porušila pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které jí byly uděleny xxx žalované 2), tj. žalovanou 1), a dále pokyny, které jí na místě uděloval dle shodných výpovědí svědků D. M., M. M., M. J. a žalované 1), pan M. J. jakožto stavbyvedoucí. Zadané pracovní úkoly měla poškozená provádět na místě transportní cesty z třetího nadzemního podlaží (2. patra) do prvního nadzemního podlaží (přízemí). Předmětné prostory, ze kterých se dostala poškozená na zasklenou střechu světlíku se nachází právě v místech, kde se prováděly rekonstrukční práce, a kde se „bouralo“, přičemž poškozená obdržela od žalované 1) pokyn do prostor, kde se bourá, nevstupovat. Jednání poškozené nelze označit jinak než jako lehkomyšlné, pokud se odebrala z místa plnění pracovních úkolů (úklid kanceláře stavbyvedoucího a transportní cesty z třetího nadzemního podlaží po hlavním schodišti do prvního nadzemního podlaží, tj. do přízemí) a odešla do prostor, do kterých je vstup po schodech ze čtvrtého nadzemního podlaží, na střechu světlíku, vyplněnou vitrážovými skly zasazenými v kovovém rástru. Nadto okolnosti, za kterých se do těchto prostor nad světlíkem dostala, jsou jen těžko vysvětlitelné a překračují meze obvyklé opatrnosti, s jakou by si zaměstnanec měl počínat při obvyklém způsobu chování. Dále žalované poukázaly na pitevní zprávu, dle které byla v těle poškozené prokázána přítomnost xxx, který se používá při léčbě xxx, xxx bolesti, jako doplňková léčba xxx spolu s jinými léky a jako prostředek druhé volby u xxx poruchy. Má protizáchvatové, od bolesti nervů ulevující, náladu stabilizující, antiagresivní a protiúzkostní účinky. Mezi vedlejší účinky se řadí ospalost, únava, ataxie, rozmazané vidění, dvojité vidění, leukopenie a poruchy srdeční vodivosti. Jeho užívání mohlo mít vliv na pád poškozené anebo třeba schopnost poškozené posoudit, do jaké míry jsou prostory nebezpečné.
9. Soud I. stupně dále uvedl, že je vázán závazným právním názorem odvolacího soudu o tom, že žalobci mají ve věci aktivní legitimaci a pasivně legitimována je žalovaná 2) a nikoliv žalovaná 1). Mezi žalovanou 2) a poškozenou vznikl faktický pracovní poměr a poškozená utrpěla dne 1. 3. 2021 pracovní úraz. Soud I. stupně se tedy dle pokynu odvolacího soudu zabýval otázkou, zda poškozená jednala lehkomyšlně, nebezpečně, riskantně nebo hazardně, a to vědomě, či zda jednání poškozené bylo pouze běžnou neopatrností nebo jednáním vyplývajícím z rizika práce.
10. Ve svém třetím rozhodnutí pak soud I. stupně opakovaně vyšel z listinných důkazů a výsledků svědků a účastnice a vzal za zjištěné, že V. D. S., nar. xxx je xxx poškozené V. O. V. a H. H. A., nar. xxx je xxx poškozené V. O. V.. V důsledku smrti poškozené byl žalobci b) udělen status sirotka a jeho opatrovníci byla ustanovena žalobkyně a). Příčinou smrti poškozené bylo pohmoždění mozku kmene. Smrt poškozené nastala v přímé příčinné souvislosti s poraněními, která utrpěla dne 1. 3. 2021 při pádu z výšky. V krvi poškozené nebyla prokázána přítomnost ethanolu, ani jiné toxikologicky významné látky. Proti žalovaným 1) a 2) byla ze strany Státního úřadu inspekce práce zahájena kontrola ohledně dodržování povinností, se zaměřením zejména na dodržování povinností vyplývajících z právních předpisů k zajištění bezpečnosti práce. Předmětný úraz poškozené byl vyšetřován PCR, která trestní věc odložila,

Shodu s prvopisem potvrzuje A. K.

nebot' ve věci nešlo o podezření z trestného činu a není na místě věc vyřídít jinak. Společnost Lachman Style s.r.o. si objednala u společnosti ŠXXXXA s.r.o. úklidové práce na akci rekonstrukce pobočky České spořitelny v Xxx. Bylo dohodnuto, že fakturace bude probíhat podle skutečně provedených prací na základě soupisu provedených prací. Žalované 2) bylo ze strany Oblastního inspektorátu pro Plzeňský kraj a Karlovarský kraj udělena pokuta ve výši 200 000 Kč za přestupky týkající se nedostatečného dodržování pracovních předpisů především ve vztahu k bezpečnosti práce a zaměstnávání cizinců. Paní Z. M. je majitelkou firmy ŠXXXXA s.r.o., která se zabývá úklidovými službami. Má smlouvu se společností Lachman Styl s.r.o., kdy tato společnost si u ní objednala úklidové práce na rekonstrukci pobočky České spořitelny v Xxx. Poškozenou znala z minulosti, je to její dobrá známá z xxx. Poškozená potřebovala práci, protože byla ve špatné finanční situaci. Jelikož nemohla pracovat na smlouvu, tak se společně s paní M. domluvila na výkonu pracovní činnosti bez smlouvy. Za každou odpracovanou hodinu měla dostat částku ve výši 100 Kč, kterou jí vyplácela žalovaná 1) osobně, ale neví přesně kolik. Poškozená rozuměla česky. Ve čtvrtek 26. 2. 2021 odvezla p. M. poškozenou na předmětné místo, kde probíhala rekonstrukce a ukázala jí, co má dělat. Náplň její práce byl úklid schodiště v přízemí a v prvním patře. Nic jiného. Na stavbě tehdy pracovala čtvrtek, pátek, sobotu a v pondělí, kdy došlo k předmětné nehodě. Písemné projednání rizik na pracovišti nebylo vyhotoveno. Pouze bylo domluveno s xxx stavební firmy panem R. a stavbyvedoucím panem J., co bude potřeba. Proškolení o bezpečnosti práce s poškozenou provedeno nebylo, pouze byla upozorněna na to, aby uklízela kancelář a schodiště, což byla práce úklidové firmy. Samotné staveniště, kde probíhaly stavební a zednické práce, nemělo být uklizeno. To nebylo ve smlouvě. Příslušníkům úklidové firmy ani nepříslušelo vstupovat na staveniště ve 3. patře. Budova měla čtyři patra, ve čtvrtém patře probíhala rekonstrukce. Ve třetím patře bylo schodiště, u světlíku betonová stěna s výletem s ocelovou deskou s držáky. Za tím byl prosklený světlík spolu s vitrážemi. Poškozená byla nalezena v poloze na zádech, těsně pod schodištěm. Na sobě měla kromě běžného oděvu také reflexní vestu a modré gumové rukavice. Okolo těla poškozené se nacházely střepy zelené barvy včetně telefonu a sluchátek. Při pohledu vzhůru od poškozené byla vidět prosklená stropní výplň ve výšce asi 14,8 metrů se zřejmým rozbitým otvorem po jeho rozbití. Ze strany zaměstnavatele poškozené došlo k pochybení v tom smyslu, že poškozená byla nasazena do práce, aniž by byla dostatečně seznámena s předpisy k zajištění bezpečnosti práce a s riziky vyskytujícími se na předmětné stavbě. Poškozená taktéž neabsolvovala před začátkem pracovní činnosti ověření zdravotní způsobilosti a zaměstnavatel jí umožnil, jakožto cizinci, nelegální výkon práce mimo pracovní vztah.

11. Znaleckým posudkem o prohlídce a pitvě poškozené ze dne 30. 3. 2021 bylo prokázáno, že v krvi nebyla prokázána přítomnost etanolu, v krvi nebyly prokázány ani jiné těkavé toxikologicky významné látky. V jaterní tkáni byla prokázána přítomnost xxx a xxx. Jiné toxikologicky významné látky ani jejich metabolity nebyly ve vzorku jaterní tkáně prokázány. Sdělením vyhotoveným dne 28. 2. 2025 ke znaleckému posudku bylo prokázáno, co se týče množství léku xxx v těle poškozené v okamžiku jejího pádu, že množství látky bylo ve stopové koncentraci. Toto množství je nižší než terapeutické rozmezí, které je v odborné literatuře pro xxx udáváno 2–8 mg/l, případně 4–12 mg/l. Stopová koncentrace zjištěná v krvi poškozené neměla s největší pravděpodobností vliv v okamžiku pádu na ovládací a rozpoznávací schopnosti poškozené.
12. Soud pro nadbytečnost zamítl důkaz výsledkem svědka M. J., neboť dle soudu I. stupně se tento svědek již ve věci dostatečně vyjádřil, jednak do úředního záznamu a jednak při jednání. Jeho výpovědi pokládá soud I. stupně za konzistentní. Dále soud I. stupně zamítl i doplnění dokazování o vyžádání lékařských zpráv ohledně zdravotního stavu poškozené od jejího ošetřujícího lékařského zařízení - Centrální městská nemocnice TluM. , Ukrajina, zejména, zda byla v uvedeném zařízení léčena ohledně nemoci nebo zda užívala léky, které by mohly snižovat její rozpoznávací a ovládací schopnosti., a o ustanovení znalce z oboru klinické psychologie

Shodu s prvopisem potvrzuje A. K.

k otázce posouzení možného ovlivnění ovládacích a rozpoznávacích schopností poškozené látkou xxx.

13. Soud I. stupně následně opakovaně posoudil zjištěný skutkový stav soud zejména podle § 269 odst. 1, § 270 odst. 1 až 4, § 271i odst. 1, zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce (dále jen „zák. práce“) a dále podle sdělení č. 575/2020 Sb., Ministerstva práce a sociálních věcí o vyhlášení průměrné mzdy v národním hospodářství. Zopakoval závěry k aktivní i pasivní legitimaci účastníků, tak jak již bylo postaveno na jisto ze strany odvolacího soudu a rovněž k otázce faktického pracovního poměru. Odkázal na judikaturu Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 21 Cdo 5189/2015 s tím, že i z faktického pracovního poměru vznikají zaměstnanci nároky srovnatelné s pracovním poměrem. Úraz, který poškozená utrpěla dne 1. 3. 2021 je úrazem pracovním ve smyslu § 271k zák. práce.
14. K tvrzení žalovaných, že poškozená svým zaviněním porušila pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které jí byly uděleny xxx žalované 2), tj. žalovanou 1), a dále pokyny, které jí na místě uděloval M. J., v čemž lze spatřovat liberační důvod dle § 270 odst. 1 písm. a) zák. práce, soud I. stupně uvedl, že se ztotožňuje s názorem soudu odvolacího, který ve svém rozsudku uzavřel, že poškozené nebylo nikým sděleno, kde se nemá pohybovat a kam nemá vstupovat. Doplněním dokazování nebyly zjištěny žádné skutečnosti mající vliv na v rozhodnutí odvolacího soudu zjištěný skutkový stav. Nic nenavštěvovalo tomu, že poškozená v místě výkonu práce vykonávala nějakou jinou činnost než tu, která jí byla uložena, nejednalo se tak o exces poškozené. Soud I. stupně tedy uzavřel, že v dané věci nejsou splněny podmínky pro aplikaci liberačního důvodu podle 270 odst. 1 písm. a) zák. práce, když poškozená nebyla nijak seznámena s právními nebo ostatními předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany při práci. Uvedl, že se žalovaným sice podařilo prokázat, že vůči poškozené byly učiněny ústní pokyny ohledně toho, kde má pracovní úkony vykonávat, nicméně tyto pokyny byly ze strany žalovaných, případně svědka J. nedostatečné, a to zejména za situace, kdy pracovní úkoly měly být poškozenou plněny na staveništi, a za situace, kdy bylo z výpovědi svědka J. prokázáno, že poškozená nerozuměla dobře českému jazyku. Poškozená navíc pro žalovanou 2) vykonávala na místě nehody pracovní úkoly krátkou dobu, konkrétně od čtvrtka 26. 2. 2021 do pondělí 1. 3. 2021, kdy došlo k předmětné nehodě. Navíc nelze vůbec uzavřít, že u žalované 2) znalost a dodržování pokynů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, byly soustavně vyžadovány a kontrolovány. Uvedl, že neměl za prokázané, že by poškozená pokyn k tomu, aby nevstupovala na zasklenou střechu světlíku od kohokoli dostala.
15. Soud I. stupně se neztotožnil s tvrzením žalovaných, že si poškozená počínala lehkomyšlně, naopak dospěl k závěru, že poškozená lehkomyšlně nejednala, a to i když v řízení nebylo prokázáno, z jakého důvodu přesně poškozená do místa nehody vstoupila. Místo pádu nebylo označeno, poškozené nebylo nikým sděleno, kde se nemá pohybovat, kam nevstupovat. Žalovaná 1) do úředního záznamu policejního orgánu sdělila, že proškolení o bezpečnosti práce s poškozenou provedeno nebylo, pouze byla upozorněna na to, aby uklízela kancelář a schodiště. Výslechem svědka M. M. bylo prokázáno, že tento svědek sám do příslušného místa málem vstoupil, když chtěl vědět, kam dané dveře vedou. Jeho bratr ho však zatáhl zpět. Jednání poškozené tak nemůže být lehkomyšlné, když tato si fakticky počínala stejně jako svědek M., který na rozdíl od poškozené, jako stavební technik, disponoval jistými odbornými znalostmi. Poškozené nebyly nikým sděleny pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Jednání poškozené tak lze považovat maximálně za běžnou neopatrnost nebo za jednání vyplývající z rizika práce.
16. Co se týče zjištěné přítomnosti látky xxx, který byl zjištěn v krvi poškozené, soud I. stupně uzavřel, že zjištěná hodnota, kdy se jednalo pouze o stopové množství, neměla s největší pravděpodobností vliv v okamžiku pádu na ovládací a rozpoznávací schopnosti poškozené.

Shodu s prvopisem potvrzuje A. K.

Skutečnost, že by byly ovládací nebo rozpoznávací schopnosti poškozené snižené, nebyla nadto v řízení prokázána ani ze svědeckých výpovědí. Nadto žalovaná 2) před samotným vznikem pracovního poměru nezajistila, aby se poškozená podrobila vstupní lékařské prohlídce (srov. § 32 zák. práce a § 59 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách), když tato lékařská prohlídka mohla případná zdravotní rizika poškozené odhalit. Soud I. stupně tedy uzavřel, že neshledal žádné důvody jak pro úplné, tak ani pro částečné zproštění odpovědnosti za škodu vzniklou pracovním úrazem.

17. S ohledem na uvedené podle § 271i odst. 1 a 2 zák. práce rozhodl, že žalobcům přísluší jednorázová náhrada nemajetkové újmy, a to jak žalobkyni a), jakožto pozůstalému rodiči, tak žalobci b), jakožto pozůstalému dítěti. Každému náleží nemajetková újma nejméně ve výši dvacetinásobku průměrné mzdy v národním hospodářství zjištěné za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém právo na tuto náhradu vzniklo. Podle Sdělení č. 575/2020 Sb., sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí o vyhlášení průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí roku 2020 pro účely zákoníku práce, činila průměrná mzda v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí 2020 celkem 34 611 Kč. Její dvacetinásobek pak odpovídá částce 692 220 Kč. Tato jednorázová náhrada nemajetkové újmy přísluší pozůstalým zaměstnancem i v případě existence tzv. faktického pracovního poměru.
18. O povinnosti žalované 2) zaplatit České republice soudní poplatek bylo rozhodnuto v souladu s § 2 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, neboť žalobci byli v řízení od placení soudních poplatků osvobozeni.

Výroky o náhradě nákladů řízení byly odůvodněny podle § 142 odst. 1 o.s.ř. Ve vztahu mezi žalobci a žalovanou 1) soud přiznal povinnost žalobcům zaplatit žalované 1), která byla v řízení zcela úspěšná, společně a nerozdílně náhradu nákladů řízení ve výši 100 333,20 Kč. Ve vztahu mezi žalobci a žalovanou 2) soud přiznal povinnost žalované 2) zaplatit žalobcům náhradu nákladů řízení ve výši 356 892,88 Kč.

19. Proti tomuto rozsudku podali odvolání žalobci i žalovaná 2).
20. Žalobci odvoláním napadli rozsudek soudu prvního stupně ve výrocích I., II., a VI. a v odvolání uplatnili odvolací důvod podle § 205 odst. 2 písm. e) o. s. ř. Uvedli, že se zcela ztotožňují se závěry soudu I. stupně, že poškození zdraví s následkem smrti, které poškozená utrpěla bylo pracovní úrazem, za nějž nese odpovědnost žalovaná 2). Z důvodu jistoty však namítají, že žalovaná 1) ze zákona ručí za splnění závazku ze strany žalované 2). Jakožto jediná xxx žalované společnosti 2) má totiž žalovaná 1) mimo jiné podle ust. § 159 odst. 1 o. z. povinnost jednat jménem žalované 2) s péčí řádného hospodáře. Porušení této povinnosti je porušením smluvní povinnosti ve smyslu ust. § 2913 odst. 1 o. z. Pokud je tedy faktickou zaměstnavatelkou poškozené žalované 2), podle § 2910 o. z. je žalovaná 1) zavázána k plnění z titulu jejího zákonného ručení za dluh žalované 2).
21. Nesprávný je dle žalobců i výrok VI. rozsudku soudu I. stupně, kterým jim byla uložena povinnost k náhradě nákladů řízení žalované 1) ve výši 100 333,20 Kč. Uvedli, že poškozená byla živitelkou své rodiny, xxx syna a matky v důchodovém věku. Žalovaná 1) je jedinou xxx a xxx žalované 2) a byla to právě tato xxx, kdo jednal v rozporu s právními předpisy, kdo neuzavřel s poškozenou písemnou smlouvu, kde neplatil za poškozenou zákonné pojištění a nepoučil ji o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. S ohledem na porušení pracovněprávních předpisů žalovanou 1) nebylo zřejmé, kdo konkrétně je zaměstnavatelem poškozené a žalobci tak z důvodu jistoty museli uplatnit nárok vůči společnosti i vůči žalované 1).
22. Závěrem žádali odvolací soud, že i kdyby tento dospěl k závěru o správnosti výroků I. a II. napadeného rozsudku, jsou zde skutečnosti zvláštního zřetele hodné, pro něž by žalobcům neměla být ukládána povinnost k náhradě nákladů řízení. Navrhují proto, aby odvolací soud

Shodu s prvopisem potvrzuje A. K.

změnil rozsudek soudu I. stupně tak, že žalobě zcela vyhoví a přizná žalobcům náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

23. Žalovaná 2) napadla rozsudek soudu I. stupně ve výrocích III., IV. a VII. a v odvolání uplatnila odvolací důvody podle ust. § 205 odst. 2 písm. d), e) a g) o. s. ř. Předně namítala, že soud I. stupně v řízení neprovedl několik navržených důkazů, a to výslech svědka M. J., lékařské zprávy ohledně zdravotního stavu poškozené a neustanovil znalce z oboru klinické psychiatrie. Žalovaná 2) trvala na výslechu svědka J., neboť v řízení nebylo jednoznačně prokázáno, jaké konkrétní pokyny poškozené svědek udělil, byť připustila, že by si svědek na události s ohledem na časový odstup, nemusel pamatovat. Žalovaná opakovala, že svědek již dříve uvedl, že poškozená česky rozuměla. Nadto soud I. stupně skutečně pana J. k výslechu předvolával, ale s ohledem na skutečnost, že tento se dvakrát nedostavil, na jeho předvolání již rezignoval. Dále žalovaná uváděla, že lékařské zprávy a znalecký posudek z oboru klinické psychiatrie mohly objasnit, proč se v krvi poškozené nacházel xxx. Žalovaná 2) má přitom důvodné podezření na to, že právě přítomnost této látky v krvi mohla mít vliv na její rozpoznávací a ovládací schopnosti. K argumentaci soudu I. stupně, že zaměstnavatel měl povinnost zajistit lékařskou prohlídku, která by takové onemocnění odhalila, uvedla, že zdravotní stav poškozené se posuzuje pouze jako základní způsobilost k práci v příslušné kategorii a pracovní pozice uklízečky je v kategorii 1 z hlediska pracovní zátěže. S ohledem na neprovedení navrhovaných důkazů má žalovaná 2) za to, že soud I. stupně došel k nesprávným skutkovým zjištěním.
24. Žalovaná 2) tvrdí, že poškozená s největší pravděpodobností do světlíku nešla se záměrem uklízet. Skutečnosti uvedené ohledně pracovního oděvu poškozené a nalezených předmětů potřebných k úklidu nemohou prokázat skutečnost, že by právě ve světlíku byla poškozená v souvislosti s plněním pracovních úkolů. Důvod, proč poškozená vyšla do 4. patra mohly být různé, ale v žádném případě nesouvisejí s výkonem práce. I toto může být označeno za lehkomyšlné jednání, když poškozená chodila do prostor, kam ji nikdo za účelem provedení práce neposílal. Za nesprávné zjištění soudu I. stupně žalovaná 2) označila závěr, že poškozené nebyl dán pokyn k zajištění bezpečnosti práce, když sama žalovaná 1) při výslechu uvedla, že si nepamatuje, že by poškozenou upozorňovala, kam nemá chodit, ale obecně řekla, že nesmí nikam, kde se bourá.
25. Žalobci se dále k odvolání žalované 2) vyjádřili podáním ze dne 3. 6. 2025. Uvedli, že doplňující výslech svědka M. J. je zcela nadbytečný a jeho provedení by bylo v rozporu se zásadou hospodárnosti řízení. Uvedli, že pokud si tento svědek již dne 18. 10. 2023 nepamatoval, kdo vůbec poškozené zadal pracovní úkol, stěží by si o dva roky později vzpomněl na udělení bližších pokynů ohledně BOZP. Nadbytečné je rovněž provádění důkazů lékařskými zprávami o zdravotním stavu poškozené, když žalobci zejména poukázali na skutečnost, že žalovaná ani netvrdí, jakými obtížemi by měla poškozená trpět. Nadto ze sdělení Mgr. Šárky Winzigové ke znaleckému posudku jednoznačně vyplývá, že v krvi poškozené se nacházelo množství xxxu ve stopové koncentraci, která je daleko nižší než terapeutické množství. Z příbalových letáků k lékům obsahujícím xxx nevyplývá, že by osobám užívajícím tato léčiva byly zakázány činnosti vyžadující zvýšenou pozornost (napří při řízení motorových vozidel apod.) a osoby užívající toto léčivo nepochybně mají v organismu terapeutickou dávku léčiva, tedy značně vyšší, než byla zjištěna u poškozené. Dále žalobci uvedli, že jsou názoru, že soud I. stupně učinil zcela správná skutková zjištění, pokud jde o odpovědnost žalované za škodu způsobenou pracovním úrazem. Jednání poškozené v žádném případě nelze označit jako lehkomyšlné nebo hazardérské. U vstupu do světlíku, jímž poškozená propadla, se nenacházelo žádné varování před hrozícím nebezpečím a nebylo zjevné, že vstup do tohoto prostoru je život ohrožující. Poškozené nebyl udělen výslovný pokyn, že do tohoto prostoru nemá vstupovat.
26. Odvolací soud po zjištění, že odvolání je přípustné, bylo podáno včas osobou k tomu oprávněnou, že splňuje náležitosti uvedené v ust. § 205 odst. 1 o. s. ř., přezkoumal podle § 212 a § 212a odst. 1 a 5 o. s. ř. v mezích podaného odvolání (§ 206 odst. 2 o. s. ř.) správnost

Shodu s prvopisem potvrzuje A. K.

napadeného rozsudku včetně správnosti postupu v řízení, které jeho vydání předcházelo a shledal, že odvolání žalobců ani žalované 2) do merita věci důvodné není, ale naopak odvolání do nákladových výroků důvodná jsou.

27. Vzhledem k tomu, že se jedná o již třetí rozhodnutí odvolacího soudu v této věci a dílčí otázky již byly vyřešeny v předchozích rozhodnutích, je pouze stručně rekapitulováno, že pasivně legitimována je ve věci žalovaná 2) a nikoliv žalovaná 1). Mezi žalovanou 2) a poškozenou byl uzavřen faktický pracovní poměr během něhož došlo dne 1. 3. 2021 k pracovnímu úrazu poškozené. Odvolací soud již ve svých předešlých rozhodnutí rovněž uzavřel, že se nejednalo o tzv. excés poškozené, který by vylučoval odpovědnost žalované 2). V rámci svého posledního kasačního rozhodnutí odvolací soud uložil soudu I. stupně, aby zkoumal, zda se žalovaná 2), jako zaměstnavatel poškozené, nezprostita zcela či z části své odpovědnosti ve smyslu ust. § 270 zák. práce.
28. Jakkoliv již byla v předchozích rozhodnutích otázka pasivní legitimace vyřešena, žalobci namítali (z procesní opatrnosti), že žalovaná 1) je pasivně legitimována z titulu svého zákonného ručení za dluh žalované 2) dle ust. § 2913 a § 2910 o. z. K této dodatečné námitce žalobců odvolací soud uvádí, že odpovědnost za újmu způsobenou pracovním úrazem nese ze zákona zaměstnavatel. Právní úprava uvedená v ust. § 2910 a § 2913 o. z. upravuje odpovědnost jednatele za porušení zákonné či smluvní povinnosti, tedy jednání, které není v souladu s péčí řádného hospodáře. V tomto případě povinnost jednat s péčí řádného hospodáře znamená povinnost jednat informovaně a obezřetně a zejména loajálně vůči společnosti. Nesplněním těchto povinností může jednatel způsobit škodu společnosti, kterou by musel nahradit, a za určitých okolností i věřitelům společnosti (§ 159 odst. 3 o. z.). Takový případ by nastal dle poslední věty ust. § 159 odst. 3 o. z. pouze v případě, že by se věřitel na právnické osobě nemohl svého dluhu domoci. Aplikací na tento případ lze shrnout, že žalovaná 1) neporušila žádnou svou zákonnou ani smluvní povinnost vůči žalované 2), co se týče obchodního vedení této společnosti. Námitky, které žalobci v tomto směru uváděli se netýkají obchodního vedení společnosti, když např. proškolení o BOZP je povinností zaměstnavatele jako takového a netýká se vedení společnosti. Nadto žalovaná 1) ani nezpůsobila žalované 2) škodu, když jednorázové odškodnění pozůstalých v souvislosti s pracovním úrazem je objektivní odpovědností žalované 2) a pokud žalobci namítají, že žalovaná 1) jako xxx nedodržovala žádné ustanovení pracovněprávních předpisů, pak odvolací soud namítá, že toto nespadá pod obchodní vedení společnosti. Osobní odpovědnost jednatele za pracovní úraz se tedy uplatní pouze za výjimečných okolností, kdy svým zaviněním a porušením povinností způsobí tento jednatel škodu společnosti (žalované 2), která následně není schopna plnit své závazky. O takový případ se v dané věci nejedná.
29. Jak již bylo ze strany odvolacího soudu uvedeno, zproštění objektivní odpovědnosti zaměstnavatele upravuje ustanovení § 270 zák. práce. V ustanovení § 270 odst. 1 zák. práce jsou upraveny podmínky, za kterých se může zaměstnavatele své odpovědnosti zprostit zcela. Zaměstnavatel by se v takovém případě zprostil své odpovědnosti, pokud by postižený zaměstnanec svým zaviněním porušil právní, nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ovšem za situace, kdy s nimi byl řádně seznámen a jejich znalost a dodržování byly soustavně vyžadovány a kontrolovány, nebo v důsledku opilosti postiženého zaměstnance nebo v důsledku zneužití jiných návykových látek a zaměstnavatel nemohl škodě nebo nemajetkové újmě zabránit, a že tyto skutečnosti byly jedinou příčinou škody nebo nemajetkové újmy. Zčásti se pak zaměstnavatel své odpovědnosti zproští, prokáže-li, že škoda vznikla v důsledku skutečností uvedených v odstavci 1 písm. a) a b) a že tyto skutečnosti byly jednou z příčin škody nebo nemajetkové újmy, nebo proto, že si zaměstnanec počínal v rozporu s obvyklým způsobem chování tak, že je zřejmé, že ačkoliv neporušil právní nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, jednal lehkomyšlně, přestože si musel vzhledem ke své kvalifikaci a zkušenostem být vědom, že si může

Shodu s prvopisem potvrzuje A. K.

způsobit újmu na zdraví. Za lehkomyšlné jednání není možné považovat běžnou neopatrnost a jednání vyplývající z rizika práce.

30. Podmínkou pro plné zproštění odpovědnosti zaměstnavatele je skutečnost, že by bylo prokázáno, že zaměstnanec (v tomto případě poškozená) porušila právní, nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci se kterými byla řádně seznámena a jejich znalost a dodržování byly soustavně vyžadovány a kontrolovány, nebo v důsledku opilosti poškozené nebo v důsledku zneužití jiných návykových látek. To pouze za situace, že zaměstnavatel nemohl škodě nebo nemajetkové újmě zabránit, a tyto skutečnosti byly jedinou příčinou škody nebo nemajetkové újmy. Ze správných skutkových zjištění soudu I. stupně bylo přitom prokázáno, že poškozená nebyla řádně proškolená o bezpečnosti práce, tím méně byly tyto znalosti BOZP vyžadovány a kontrolovány, za dané situace to fakticky ani nebylo možné. Žalovaná 2) nejprve v řízení tvrdila, že je zcela irrelevantní, že poškozená nebyla proškolená z hlediska bezpečnosti práce, neboť to není v příčinné souvislosti se vzniklou nemajetkovou újmu. V odvolacím řízení označila žalovaná 2) závěr soudu I. stupně o tom, že poškozená nebyla řádně proškolená o BOZP za nesprávný, a to s ohledem na skutečnost, že sama žalovaná 1) při svém výsledku uvedla, že si sice nepamatuje, že by poškozená řekla, kam nemá chodit, ale sdělila jí, že nesmí nikam, kde se bourá. Odvolací soud je naopak názoru, že závěr soudu I. stupně o tom, že poškozená o BOZP proškolená nebyla je zcela správný. Žalovaná 1) jako xxx žalované 2) již do úředního záznamu o podaném vysvětlení u Policie ČR uvedla, že poškozená nebyla proškolená o bezpečnosti práce. Na tomto závěru setrvaly obě žalované i v průběhu řízení. Teprve při účastnickém výsledku žalovaná 1) uvedla, že poškozené sdělila, že nesmí chodit nikam, kde jsou bourací práce. Byť se tímto svým vyjádřením zcela zjevně snažila naplnit literu zákona o splnění povinnosti poučit zaměstnance o BOZP, nelze než konstatovat, že uvedené nenaplnuje požadavek na řádné seznámení a dodržování BOZP. Odvolací soud již ve svém předchozím rozhodnutí poukázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 21 Cdo 2141/2011, který uvedl, že *pokynem k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je jakýkoli výslovný pokyn učiněný písemně nebo ústně, bez ohledu na to, do jaké míry jeho obsah odpovídá pravidlům společenských konvencí, jestliže stanoví pro podřízené závazný způsob chování. Pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci nelze chápat jen jako formalizované abstraktní poučování o pravidlech chování v situacích, které teoreticky mohou (ale nemusí) v budoucnu nastat, nýbrž také jako praktickou reakci, jejímž smyslem je usměrnit jednání podřízených v reálném čase tak, aby se vyhnuli možnému nebezpečí, které by v průběhu výkonu práce při jiném způsobu chování mohlo reálně hrozit.* Z uvedeného rozhodnutí sice vyplývá, že seznámení a dodržování BOZP se může poskytovat zcela bezformálně, nicméně pokyn „necht' poškozená nechodí, kde se bourá“ tomto zcela jistě nevyhovuje. Zejména pak v situaci, kdy předmětem činnosti poškozené byl úklid staveniště. Jednoduše řečeno, v řízení bylo prokázáno, že poškozená pracovala v budově, kde probíhaly rozsáhlé bourací a stavební práce. I pokud by bylo tvrzení žalované 1) o tom, že jí sdělila, at' nechodí nikam, kde se bourá, pravdivé, pořád to byl jediný pokyn, který poškozená obdržela. A to za situace, kdy se poškozená s částečnou znalostí českého jazyka pracovala prakticky na staveništi a místa, kam neměla vstupovat nebyla žádným způsobem označena. V tomto směru soud I. stupně i správně poukázal na výpověď svědka M. M., který do uvedeného prostoru rovněž sám málem vstoupil, když chtěl vědět, kam dané dveře vedou. Jeho bratr ho však zachránil, když jej zatáhl zpět. Bylo by spekulací, pokud by odvolací soud tvrdil, že i sama poškozená mohla uvedená dvířka otevřít a do prostoru spadnout právě z důvodu, že chtěla vědět, kam vedou a zda i tam má uklízet. Nicméně i uvedená spekulace je jednou z možností, proč se právě tam poškozená vydala, když nebyla zjištěna žádná jiná verze, proč se právě na tomto místě poškozená nacházela. Každopádně z řízení nevyplývalo, že by poškozená do uvedených prostor šla z jiného důvodu než zcela legitimního, tedy, že tam šla uklízet. Odvolací soud nicméně zdůrazňuje, že i kdyby připustil (pouze hypoteticky), že pokyn žalované 1) ohledně nevstupování na místa, kde se bourá, byl řádným pokynem ve smyslu sdělení BOZP, nebyla splněna podmínka druhá, tj., že dodržování BOZP bylo soustavně vyžadováno a kontrolováno.

Shodu s prvopisem potvrzuje A. K.

K této dílčí otázce lze tedy uzavřít, že se žalovaná 2), jako zaměstnavatel, nemohla zprostit zcela své objektivní odpovědnosti za pracovní úraz, s ohledem na výše uvedené.

31. Žalovaná se však zcela nemohla zprostit své odpovědnosti za pracovní úraz ani s ohledem na opilost či užití návykových látek poškozenou, neboť, jak bylo v řízení nepochybně prokázáno alkohol ani jiná návyková látka nebyla v krvi poškozené zjištěna. V jaterní tkáni byla pouze prokázána přítomnost xxx a xxx. Vzhledem k tomu, že xxx ani xxx nejsou návykovou látkou, uvedené neodůvodňuje liberační důvod uvedený v ust. § 270 odst. 1 zák. práce, nadto jak soud I. stupně správně poznamenal, žalovaná 2) nezajistila vstupní lékařskou prohlídku poškozené, jak je vysvětleno shora.
32. Dále se soud I. stupně správně zabýval i tím, zda se žalovaná 2) nemohla zprostit své povinnosti k náhradě nemajetkové újmy zčásti. V takovém případě na žalované 2) bylo, aby prokázala, že škoda vznikla v důsledku skutečností uvedených v odstavci 1 písm. a) a b) a že tyto skutečnosti byly jednou z příčin nemajetkové újmy, nebo proto, že si zaměstnanec počínal v rozporu s obvyklým způsobem chování tak, že je zřejmé, že ačkoliv neporušil právní nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, jednal lehkomyšlně, přestože si musel vzhledem ke své kvalifikaci a zkušenostem být vědom, že si může způsobit újmu na zdraví. Žalovaná k uvedenému po poučení uvedla, že si poškozená počínala lehkomyšlně, překročila obvyklé meze opatrnosti a navíc tvrdila, že v rámci užití xxxu byly její rozpoznávací schopnosti sníženy a mohlo to mít vliv na schopnost posoudit, do jaké míry jsou prostory, kde došlo k pádu, nebezpečné.
33. Podle rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 1739/2016 ze dne 3. 4. 2017 se zaměstnavatel může částečně zprostit povinnosti k náhradě škody či nemajetkové újmy, pokud prokáže, že *„jednání zaměstnance lze charakterizovat jako nebezpečné riskování nebo hazardérství, kdy si zaměstnanec vzhledem ke konkrétní časové i místní situaci na pracovišti počíná způsobem, při němž vědomě podstupuje riziko brozícího nebezpečí újmy na zdraví. Na rozdíl od běžné neopatrnosti a jednání vyplývajícího z rizika práce, které za lehkomyšlné jednání nelze považovat, se [...] vyžaduje tzv. kvalifikovaná lehkomyšlnost (zaměstnanec věděl anebo vzhledem ke své kvalifikaci a zkušenostem musel vědět, že si svým jednáním může přivodit úraz). Přitom další podmínkou, která musí být splněna současně (i kdyby jednání zaměstnance bylo možno kvalifikovat jako riskantní nebo hazardní) je, aby šlo o způsob činnosti, který je v rozporu s obvyklým způsobem chování zaměstnanců, kdy tedy nejde o činnost, kterou zaměstnavatel trpí nebo toleruje. Je mimo pochybnost, že zaměstnanec je sice obecně povinen zachovávat při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním vždy takový stupeň pozornosti, který lze po něm vzhledem ke konkrétní časové a místní situaci rozumně požadovat a který – objektivně vzato – je způsobitelný zabránit či alespoň co nejvíce omezit riziko vzniku škod na zdraví; po zaměstnanci však nelze požadovat, aby předvídal každý v budoucnu možný vznik škody a tím vznik škody zcela vyloučil. Liberační důvod spočívající v tzv. kvalifikované lehkomyšlnosti zaměstnance navíc předpokládá stav, kdy zaměstnanec vědomě (úmyslně) jedná způsobem, který lze označit za životu a zdraví nebezpečný a riskantní.“* V řízení přitom nebylo žádným způsobem prokázáno, že by si poškozená počínala jakákoliv lehkomyšlně ve smyslu výše uvedeného. V žádné případě již nelze hovořit o tom, že by vědomě podstupovala riziko hrozícího nebezpečí nebo újmy. Naopak bylo prokázáno, že poškozená se mohla pohybovat po celé budově a bylo jí špatně rozumět, jak uvedl svědek M. J. Zároveň tento svědek uvedl, že viděl, jak poškozená začala uklízet. Při ohledání místa pádu bylo zjištěno, že poškozená měla na sobě pracovní oděv, okolo byly poházené pracovní pomůcky. Nic tedy nenasvědčovalo tomu, že by jakkoliv vybočila ze své pracovní činnosti. To vše za situace, kdy nebyla proškolená o BOZP, byl jí dán pouze ústní pokyn, aby nevstupovala tam, kde se bourá. Otázkou je, zda místo pádu, které nebylo nikterak označeno, lze považovat za místo „kde se tzv. bouralo“, či se dle poškozené jednalo o místo, kde měl být rovněž prováděn úklid. Odvolací soud i v této situaci poukazuje na jednu již řečené, že do stejného nebezpečného prostoru málem vstoupil i svědek M. . Odvolací soud je tedy názoru, že ve smyslu shora uvedené judikatury Nejvyššího soudu ČR poškozená nejednala lehkomyšlně, když nebyla naplněna tzv. kvalifikovaná lehkomyšlnost, tedy že by poškozená věděla anebo vzhledem ke své kvalifikaci a zkušenostem

Shodu s prvopisem potvrzuje A. K.

musela vědět, že si svým jednáním může přivodit úraz. Ničeho takového nebylo ze strany žalované 2) prokázáno a závěry soudu I. stupně o tom, že poškozená lehkomyšlně nejednala, jsou tedy správné.

34. K tvrzení žalované 2), že rozpoznávací schopnosti poškozené byly sníženy s ohledem na užití léku xxx nelze než konstatovat, že uvedené tvrzení je čistě spekulativní. Byť znalkyně Mgr. Šárka Winzigová ve svém vyjádření uvedla, že stopové množství xxx s největší pravděpodobností nemělo vliv v okamžiku pádu na ovládací a rozpoznávací schopnosti poškozené, je třeba uvést, že tato znalkyně i správně poznamenala, že dané vyjádření nespadá do její kompetence. Nicméně podstatné se jeví, že jak v tomto vyjádření, tak ve znaleckém posudku ze dne 6. 4. 2021 bylo uvedeno, že přítomnost léku xxx byla pouze ve stopovém množství, které je nižší než množství terapeutické.
35. Soud I. stupně nepochybil, pokud neprovedl důkazy zdravotní dokumentací poškozené, znaleckým posudkem z oboru klinické psychiatrie a rovněž i opakovaným výslechem svědka M. J.. Rozhodující soud není povinen všechny navržené důkazy provést, musí o nich však rozhodnout, a nevyhoví-li důkazním návrhům, musí vyložit, z jakých důvodů je neprovedl, popř. nepřevzal pro základ svých skutkových zjištění; nečiní-li tak, zatíží důkazní řízení ústavně relevantní (kvalifikovanou) vadou v podobě „opomenutých důkazů“, popř. způsobí, že soudní rozhodnutí bude „nepřezkoumatelné“. (shodně nález Ústavního soudu sp. zn. IV.ÚS 1891/18, ze dne 9. 10. 2018). Soud I. stupně ve smyslu uvedeného jasně a srozumitelně vyložil z jakých důvodů navrhované důkazy neprovedl a odvolací soud se s jeho odůvodněním v tomto směru zcela ztotožňuje. Pokud žalovaná 2) ve svém odvolání namítala, že ke zjištění zdravotního stavu poškozené měla být vyžádána zdravotní dokumentace od ošetřujícího lékaře z Ukrajiny či vypracován znalecký posudek z oboru klinické psychiatrie, tak odvolací soud se ztotožňuje se závěry soudu I. stupně, že se jedná o důkazy nadbytečné. Odvolací soud nesouhlasí s tím, že by ze zdravotní dokumentace mohlo být zjištěno, jaké užívala poškozená léky, které mohly snižovat její rozpoznávací a ovládací schopnosti. Již ze znaleckého posudku ze dne 6. 4. 2021 vyplynulo, že u poškozené nebyla zjištěna žádná jiná přítomnost léků než stopové množství léku xxx. Žádné další léky v krvi poškozené zjištěny nebyly, a tudíž nemohly mít vliv na její rozpoznávací a ovládací schopnosti. Ani opakovaný výslech svědka M. J. neshledává odvolací soud účelným, když k veškerým skutečnostem již byl svědek vyslechnut, a to dokonce nejen v řízení před soudem, ale rovněž v podaném vysvětlení před policejním orgánem.
36. S ohledem na výše uvedené lze uzavřít, že žalovaná 2) neprokázala žádné důvody pro úplné ani částečné zproštění odpovědnosti za vzniklou nemajetkovou újmu vzniklou v souvislosti s pracovním úrazem. Naopak bylo v řízení prokázáno, že byly splněny všechny předpoklady odpovědnosti žalované 2) za nemajetkovou újmu, která žalobcům vznikla a tito mají nárok ve smyslu § 271i odst. 1 a 2 zák. práce na jednorázovou náhradu pozůstalým. Soud I. stupně pak správně uvedl, že dle sdělení č. 575/2020 Sb. Ministerstva práce a sociálních věcí činila průměrná mzda za 1. a 3. čtvrtletí roku 2020 celkem 34 611 Kč, kdy její dvacetinásobek odpovídá částce 692 220 Kč. Odvolací důvody podle § 205 odst. 2 písm. d), e) a g) o. s. ř. tak naplněny nejsou. Rozhodnutí soudu I. stupně ve výrocích I. až IV. je správné.
37. Odvolací soud proto rozsudek soudu I. stupně potvrdil ve výroku I., II., III. a IV. jako věcně správný. Ohledně výroků o poplatkové povinnosti V. a o nákladech řízení VI. a VII. však rozsudek soudu I. stupně změnil podle § 220 odst. 1 o. s. ř., jak bude uvedeno níže.
38. Odvolací osud změnil rozsudek soudu I. stupně ve výroku V. o povinnosti žalované 2) zaplatit České republice soudní poplatek. Jakkoliv tento výrok nebyl žádnou ze stran napaden výslovně, jedná se o výrok akcesorický, který s ohledem na napadení výroku I. až IV. odvolací soud přezkoumává z úřední povinnosti. Soud I. stupně správně uvedl, že pokud byli žalobci v řízení od placení soudního poplatku osvobozeni dle ust. § 11 odst. 2 písm. e) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, přechází povinnost hradit tento poplatek na žalovanou 2). Nesprávně

Shodu s prvopisem potvrzuje A. K.

však soud I. stupně tento poplatek vyměřil dle položky 1 bod 1. písm. b) Sazebníku poplatků, když správně měl být vyměřen podle položky 3 písm. b) Sazebníku poplatků. Dle zmíněné položky 3 písm. b) činí soudní poplatek 13 844 Kč, a proto odvolací soud v tomto směru výrok V. změnil (výrok II. tohoto rozsudku).

39. Dále odvolací soud přistoupil i ke změně výroku VI. napadeného rozsudku, když shledal odvolání žalobců do tohoto výroku důvodným. Podle § 150 o. s. ř. *jsou-li tu důvody hodné zvláštního zřetele, nebo odmítne-li se účastník bez vážného důvodu zúčastnit prvního setkání s mediátorem nařízeného soudem, nemusí soud výjimečně náhradu nákladů řízení zcela nebo zčásti přiznat*. V nálezu sp. zn. I. ÚS 191/06 Ústavní soud vyslovil názor, podle něhož úvaha soudu, zda se jedná o výjimečný případ a zda tu jsou důvody hodné zvláštního zřetele, musí vycházet z posouzení všech okolností konkrétní věci. Soud je povinen zabývat se veškerými okolnostmi případu, posuzovat výši nákladů řízení a zjišťovat, jaké jsou majetkové, sociální, osobní a další poměry účastníků, jakož i možný dopad přiznání nebo naopak nepřiznání náhrady nákladů řízení na každého účastníka (srov. nálezu sp. zn. IV. ÚS 1391/07). Ustanovení § 150 o. s. ř. má sloužit k odstranění nepřiměřené tvrdosti, tedy jinými slovy k dosažení spravedlnosti pro účastníky řízení.
40. Odvolací soud se domnívá, že vzhledem k veškerým okolnostem případu, je aplikace § 150 o. s. ř. na místě. Jednak je odvolací soud názoru, že žalobci s ohledem na absenci písemné pracovní smlouvy nevěděli, kdo je skutečným zaměstnavatelem poškozené, a proto podali žalobu nejen proti žalované 2), ale rovněž proti žalované 1), která je jedinou xxx žalované 2). Dále bylo nutno zohlednit i ekonomickou situaci žalobců. Poškozená byla xxx žalobce b) a xxx žalobkyně a) a zároveň jedinou živitelkou této rodiny. Z doloženého prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech žalobkyně a) vyplynulo, že tato žije ve společné domácnosti s žalobcem b), je důchodkyně žijící v malé vesnici na venkově. Pobírá příspěvek na živobytí ve výši 50 eur měsíčně, 300 eur ročně (cca 608 Kč měsíčně) za pronájem části zahrady místním farmářům. Vlastní velmi starou chalupu v celkové hodnotě 2 000 eur a zahradu z části využívanou jako drobný statek, z části pronajímanou farmářům. Má slepice a jednu kozu. Žalobce b) pobírá sirotčí důchod cca 200 eur měsíčně. Celkový měsíční příjem domácnosti je 250 eur. Otec žalobce b) jej po narození opustil, výživné neplatí. Za situace, kdy ekonomická situace žalobců je velmi nepříznivá a zároveň se touto žalobou domáhali jednorázového odškodnění v souvislosti se smrtí jediného živitele této rodiny, bylo by nepřiměřeně přísné, aby jim bylo uloženo hradit náhradu nákladů řízení.
41. Odvolací soud z uvedených důvodů rozsudek soudu I. stupně v části týkající se výroku VI. nákladů řízení mezi účastníky řízení postupem podle § 220 odst. 1 o. s. ř. změnil tak, že mezi žalobci a) a b) a žalovanou 1) nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení (výrok III. tohoto rozsudku).
42. Ve výroku VII. rozsudku soudu I. stupně tento postupoval správně pokud přiznal žalobcům plnou náhradu nákladů řízení vůči žalované 2), když ti to byli ve sporu plně úspěšní a žalovaná 2) neúspěšná. Odvolací soud však nesouhlasí s výší, která byla žalobcům přiznána. S ohledem na výše zmíněné tedy uvádí, že žalobcům přísluší náhrada nákladů za právní zastoupení advokátem, konkrétně odměna za celkem 11 úkonů právní služby učiněných do 31. 12. 2024 stanovených podle vyhl. č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, účinného do 31. 12. 2024 (dále jen „a. t.“) vycházejíc z tarifní hodnoty 50 000 Kč stanovenou podle § 9 odst. 4 písm. a) a. t., čemuž odpovídá odměna za jeden úkon právní služby ve výši 3 100 Kč pro každého z žalobců, snižena dle ust. § 12 odst. 4 a. t. o 20 %. Celkem tedy 4 960 Kč za jeden dvojnásobný úkon právní služby (6 200 – 20 %). Konkrétně náleží žalobcům odměna za úkony příprava a převzetí zastoupení, žaloba, vyjádření ze dne 7. 12. 2022, účast na soudním jednání dne 15. 3. 2023, vyjádření ze dne 30. 3. 2023, účast na soudním jednání dne 14. 6. 2023, účast na soudním jednání dne 18. 10. 2023, sepis odvolání ze dne 29. 11. 2023, účast na soudním jednání dne 4. 9. 2024, sepis odvolání ze dne 30. 9. 2024 a vyjádření ze dne 18. 12. 2024. Celkem tedy 54 560 Kč dohromady pro oba žalobce. K jedenácti úkonům náleží

Shodu s prvopisem potvrzuje A. K.

žalobcům i jedenáct paušálních náhrad po 300 Kč podle ustanovení § 13 odst. 1, 3 a 4 a. t. ve znění účinném do 31. 12. 2024. Dále odvolací soud přiznal žalobcům odměnu za 4 úkony právní služby stanovených dle a. t. účinného od 1. 1. 2025 vycházejíc z tarifní hodnoty 500 000 Kč stanovenou podle § 9a bod 1 písm. a) a.t., čemuž odpovídá odměna za jeden úkon právní služby ve výši 10 300 Kč pro každého z žalobců, která se nicméně dle ust. § 12 odst. 4 a. t. snižuje u druhého žalobce o 20 % na 8 240 Kč. Celkem tedy za jeden úkon právní služby náleží žalobcům dohromady částka 18 540 Kč. Za 4 úkony právní služby spočívající ve vyjádření ze dne 31. 1. 2025, účast na soudním jednání dne 19. 2. 2025, vyjádření ze dne 12. 3. 2025 a účast na soudním jednání dne 2. 4. 2025 náleží žalobcům částka 74 160 Kč. (4x 18 540). K odměně ve výši 74 160 Kč náleží 4 režijní paušály, po 450 Kč podle § 13 odst. 1 a 3 a. t. ve znění účinném od 1. 1. 2025. Celkem tedy 75 960 Kč. Dále bylo žalobcům přiznáno i cestovné ve výši 18 270 Kč a náhrada za ztrátu času za 32 půlhodin po 100 Kč a 16 půlhodin po 150 Kč podle § 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 a. t. (100 Kč za každou započatou půlhodinu do 31. 12. 2024 a 150 Kč za každou započatou půlhodinu od 1. 1. 2025). V poslední řadě bylo žalobcům přiznáno i DPH ve výši 21 % podle § 137 odst. 1 a 3 písm. a) o. s. ř. k odměně advokáta a náhradě režijních paušálů. Celkem tak žalobcům za celé řízení před soudem I. stupně ve vztahu k žalované 2) náleží na náhradě nákladů částka **185 792 Kč** (57 860 + 75 960 + 18 270 + 2 400 + 3 200 + 28 102 – DPH).

43. Odvolací soud proto napadený rozsudek ve výroku VII. změnil podle § 220 odst. 1 o. s. ř. tak, že výši náhrady nákladů řízení před soudem I. stupně mezi žalobci a) a b) a žalovanou 2) určil částkou 185 792 Kč (výrok IV. tohoto rozsudku).
44. O nákladech odvolacího řízení mezi žalobci a) a b) a žalovanou 1) bylo rozhodnuto na základě stejné úvahy jako mezi shodnými účastníky před soudem I. stupně. Odvolací soud pouze stručně rekapituluje, že i zde byla procesně úspěšnou stranou žalovaná 1), nicméně odvolací soud je názoru, že jsou tu důvody zvláštního zřetele hodné, které odůvodňují aplikaci ustanovení § 150 o. s. ř., jak již uvedeno ve vztahu k nákladům řízení mezi shodnými účastníky před soudem I. stupně. Nadto odvolací soud poznamenává, že žalovaná 1) se ani k odvolání písemně nevyjádřila a před odvolacím soudem byl účasten právní zástupce, který svůj projev směřoval výhradně k žalované 2).
45. O nákladech řízení před odvolacím soudem mezi žalobci a) a b) a žalovanou 2) bylo rozhodnuto podle zásady úspěchu ve věci (§ 142 odst. 2 o. s. ř. za použití § 224 odst. 1 o. s. ř.). Odvolací soud vyšel z toho, že procesně úspěšným žalobcům vznikl nárok na náhradu nákladů řízení. Odvolací soud tedy přiznal žalobcům náhradu nákladů za právní zastoupení advokátem, konkrétně odměnu za 2 úkony právní služby stanovenou podle a. t. účinného od 1. 1. 2025 vycházejíc z tarifní hodnoty 500 000 Kč podle § 9a bod 1 písm. a) a.t., čemuž odpovídá odměna za jeden úkon právní služby ve výši 10 300 Kč pro každého z žalobců, která se nicméně dle ust. § 12 odst. 4 a. t. snižuje u druhého žalobce o 20 % na 8 240 Kč. Celkem tedy za jeden úkon právní služby náleží žalobcům dohromady částka 18 540 Kč. Za dva úkony právní služby spočívající ve vyjádření ze dne 3. 6. 2025 a účast na jednání před odvolacím soudem dne 22. 10. 2025 náleží žalobcům částka 37 080 Kč. (2 x 18 540). K odměně ve výši 37 080 Kč náleží dva režijní paušály po 450 Kč podle § 13 odst. 1 a 3 a. t. ve znění účinném od 1. 1. 2025. Celkem tedy 37 980 Kč. Dále bylo žalobcům přiznáno i cestovné ve výši 3 045 Kč za cestu z Brna do Prahy a zpět a náhrada za ztrátu času za 8 půlhodin po 150 Kč podle § 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 a. t. V poslední řadě bylo žalobcům přiznáno i DPH ve výši 21 % podle § 137 odst. 1 a 3 písm. a) o. s. ř. k odměně advokáta a náhradě režijních paušálů. Celkem tak žalobcům za celé řízení před odvolacím soudem ve vztahu k žalované 2) náleží na náhradě nákladů částka **50 200 Kč** (výrok ad VI. rozsudku tohoto soudu).

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje A. K.

Proti tomuto rozsudku **lze** podat dovolání do dvou měsíců ode dne doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni, a to za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř.

Praha 22. října 2025

Mgr. René Fischer v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje A. K.